

Flickan som strejkade ensam

Berättelse

Greta Thunberg föddes i Stockholm den 3 januari 2003. Hennes mamma är operasångerskan Malena Ernman, och hennes pappa är skådespelaren Svante Thunberg. När Greta var omkring åtta år gammal hörde hon för första gången talas om klimatförändringarna. Hon förstod inte hur vuxna kunde leva vidare som vanligt, trots att jorden blev varmare. Tankarna gjorde henne ledsen, och under en period mådde hon mycket dåligt.

Sommaren 2018 var ovanligt het i Sverige, och det brann i många skogar. Greta, som då var femton år, bestämde sig för att göra något. Den 20 augusti satte hon sig ensam utanför riksdagen i Stockholm. Bredvid sig hade hon en skylt där det stod "Skolstrejk för klimatet". Hon hade tänkt strejka fram till valet, men hon bestämde sig för att fortsätta varje fredag. Den idén spreds snabbt, och rörelsen fick namnet Fridays for Future.

Det som började med en enda person blev till slut en global rörelse. Runt om i världen lämnade unga sina klassrum för att demonstrera, vilket gjorde att miljoner människor deltog i klimatprotester. Greta blev känd över hela världen, däremot ville hon inte stå i centrum själv – hon sa att det var forskningen och framtiden som var viktig, inte hon.

Eftersom Greta inte ville flyga, som släpper ut mycket koldioxid, valde hon andra sätt att resa. I augusti 2019 seglade hon över Atlanten i en liten båt som hette Malizia II. Resan tog ungefär två veckor. Väl framme i New York höll hon ett tal vid FN:s klimattoppmöte den 23 september 2019. Med arga ord sa hon till världens ledare: "How dare you" – hur vågar ni. Talet spreds över hela världen.

Samma år, 2019, utsåg tidningen Time henne till "Årets person". Hon var då bara sexton år, vilket gjorde henne till den yngsta som någonsin fått utmärkelsen. Greta har också blivit nominerad till Nobels fredspris flera år i rad.

Trots att många hyllar henne, har Greta också fått mycket kritik, även från mäktiga politiker. Hon har själv berättat att hon har en form av autism, och hon kallar den för sin "superkraft", eftersom den hjälper henne att se saker tydligt. Greta har visat något viktigt: en ung människa kan börja ensam och ändå förändra hur hela världen pratar om klimatet.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
klimatförändringar	att jordens väder blir varmare och förändras
strejka	att vägra arbeta eller gå till skolan för att protestera
riksdagen	platsen där Sveriges politiker bestämmer lagar
rörelse	en stor grupp människor som vill samma sak

ORD	FÖRKLARING
global	som finns över hela världen
koldioxid	en gas som bildas till exempel när vi flyger och kör bil
FN	Förenta nationerna, ett samarbete mellan nästan alla länder
toppmöte	ett stort möte med viktiga ledare
utmärkelse	ett pris man får för något bra man har gjort
nominera	att föreslå någon för ett pris
kritik	när någon säger att något är fel eller dåligt
autism	ett sätt att uppleva och tänka som skiljer sig från andras

Läsförståelsefrågor

- Hur gammal var Greta när hon började sin skolstrejk utanför riksdagen?
 - åtta år
 - femton år
 - sexton år
- Varför valde Greta att segla över Atlanten i stället för att flyga?
 - Hon tyckte att segling var roligare.
 - Flyg släpper ut mycket koldioxid, och det ville hon undvika.
 - Det fanns inga flyg till New York.
- Vad hände efter att Greta börjat strejka ensam?
 - Unga i många länder började också demonstrera för klimatet.
 - Riksdagen stängde under en vecka.
 - Hennes mamma slutade sjunga opera.
- Vad menade Greta med orden "How dare you" i sitt tal?
 - Hon tackade ledarna för deras arbete.
 - Hon var arg och tyckte att ledarna gjorde för lite.
 - Hon bjöd in ledarna till Sverige.
- Varför kallar Greta sin autism för en "superkraft"?
 - Den gör henne starkare i kroppen.
 - Den hjälper henne att se saker tydligt.
 - Den gör att hon kan flyga.
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 - Greta föddes i Stockholm.
 - Alla politiker i världen tyckte om Greta.
 - Greta har en yngre syster.
- Greta sa att det inte var hon själv som var viktig. Vad menade hon i stället var viktigt? (öppen fråga)
- Varför tror du att en ensam tonåring med en skylt kunde få så stor uppmärksamhet? (öppen fråga – tänk efter)
- Vad i texten visar att Greta inte ville stå i centrum, trots att hon blev världskänd? (öppen fråga)
- Texten säger att Greta blev den yngsta som fått utmärkelsen "Årets person". Vad kan man förstå av detta om hur ovanligt det hon gjorde var? (inferens)

Facit

1. femton år
1. Flyg släpper ut mycket koldioxid, och det ville hon undvika.
1. Unga i många länder började också demonstrera för klimatet.
1. Hon var arg och tyckte att ledarna gjorde för lite.
1. Den hjälper henne att se saker tydligt.
1. ja b) nej c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Hon menade att forskningen och framtiden var det viktiga, inte hon själv.
- Exempel på svar: Hon var ung och ensam, vilket gjorde budskapet starkt och lätt att förstå, och andra unga kände igen sig.
- Exempel på svar: Hon sa att forskningen och framtiden var viktig, inte hon, och hon ville inte stå i centrum.
- Exempel på svar: Att hon var den yngsta någonsin visar att det var mycket ovanligt och att hon gjorde ett stort intryck på kort tid.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Tema: klimat, mod och unga röster. Texten passar för att diskutera hur en enskild person kan påverka samhället. Knyt gärna an till elevernas egna erfarenheter av att stå upp för något.

Diskussionsfrågor

- Finns det något du tycker är så viktigt att du skulle vilja protestera för det? Vad?
- Greta valde att inte flyga. Vilka val gör du själv som påverkar miljön?
- Är det rätt att skolka från skolan för att protestera? Diskutera för och emot.
- **Skriv (5 meningar):** Beskriv en person, ung eller gammal, som du tycker har gjort något modigt. Vad gjorde personen, och varför beundrar du den?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Greta Thunberg – https://en.wikipedia.org/wiki/Greta_Thunberg
- Encyclopædia Britannica: Greta Thunberg – <https://www.britannica.com/biography/Greta-Thunberg>
- Right Livelihood: Greta Thunberg – <https://rightlivelihood.org/the-change-makers/find-a-laureate/greta-thunberg/>
- Fridays For Future Sweden – <https://fridaysforfuture.se/en/>
- Wikimedia Commons: File:Greta Thunberg 4.jpg – https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Greta_Thunberg_4.jpg

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Greta Tintin Eleonora Ernman Thunberg föddes 3 januari 2003 i Stockholm. Mamma är operasångerskan Malena Ernman, pappa är skådespelaren Svante Thunberg. Den 20 augusti 2018 inledde hon sin skolstrejk utanför riksdagen med skylten "Skolstrejk för klimatet" och fortsatte sedan strejka varje fredag (Fridays for Future). I augusti 2019 seglade hon över Atlanten med båten Malizia II och höll den 23 september 2019 sitt "How dare you"-tal vid FN:s klimattoppmöte i New York. Hon utsågs till Time Person of the Year 2019. Greta lever (juni 2026); därför

är dödsuppgiften tom. Bilden är tagen under hennes första strejkdagar i augusti 2018 (CC BY-SA 4.0, foto: Anders Hellberg).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.